

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban átvéve	
Egy évre	16 kor.
Nyolc évre	120 kor.
Magyarországon kívül	
Egy évre	20 kor.
Nyolc évre	160 kor.
Postán szállítva	
Egy évre	24 kor.
Nyolc évre	192 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és Híradóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a Híradó
hivatalhoz intézendők.

XXIII. évfolyam 4. szám

Nagyvárad

Péntek, 1917 január 5.

Egész Dobrudzsát elvesztették az oláhok.

Keleti harctér. Budapest, január 4. (Hivatalos.) Dobrudzsát a Galac felé húzdó keskeny földnyelv kivételével megtisztítottuk az ellenségtől. A román síkságon eltekintve orosz lovasságnak sikertelen tapogatózó kísérletétől, nem volt különösebb esemény. Odobecitől nyugatra átkeltünk a Milkovon. A Soveja mellett és az Ojtozi ut mentén rohammal elfoglaltunk ellenséges állásokat. Valeputnánál az oroszok hatalmukba kerítették egyik árkunkat, egyébként északkeleten nem volt jelentős esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. *Höfer.*

A szaloniki akció feladása.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Dayl Mayl ma megjelent vezércikkében azt fejtegeti, hogy az egész szaloniki akciót fel kellene adni s csak annyi sereget kellene ott hagyni, amennyi Szaloniki városát tartani tudná.

Braillát kiűritették, Galacot tartják.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Pétervári lapjelentések szerint az egyesült orosz-román hadak Braillát kiűritették és széleskörű intézkedéseket tettek arra, hogy Galacot tartani tudják.

Amerika békét remél.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) A Times egy washingtoni jelentése szerint az entente válaszát Amerikában kitünően fogadták. A Newyork World-nak az a véleménye, hogy ráléptek a béke utjára.

Vándorol az orosz kormány. Rénit kiűritették.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Pétervári jelentések szerint Rénit kiűritették. A román kormány Jassyból Kissenrevette átkelt a székelyek helyét, az állami bankot, állami levéltárat már átszállították.

Oroszország Wilson jegyzékéről.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az orosz külügyminiszter kijelentette, hogy Wilson jegyzéke a külpolitikában semmi változást sem idézett elő. Nem vagyunk meggyőzve, a békeajánlat elfogadása annyi volna, mint elismerni Németország döntő győzelmét.

Nyugaton szünetel a harc.

Berlin, január 4. A nagyfőhadiszállás jelenté:

Nyugati harctér.

Eső és köd következtében csak csekély harcok voltak.

A Duna jegén tul.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. Dönsburgtól északkeletre a 259. számú tartalékgyalogezred százada átnyomultak a Duna jegén és elfoglalták az oroszoktól egy szigetet. Több mint 40 foglyot és több gépfegyvert szállítottak be.

Az Erdős-Kárpátokban tért nyerünk.

József főherceg vezérezredes harcvonala. Az Erdős-Kárpátokban sikerült az oroszoknak Mescikanestől északra legelső állásunkban megvetni lábukat. Német és osztrák magyar csapatok az ojtozi uttól északra és a Soveja két oldalán a Susitavölgyben elfoglaltak több magaslatot és azokat az ellenség támadásaival szemben megtartották.

A Milkovon átkeltünk.

1000 fogoly, 10 gépfegyver
Macinnál.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Odobecsi felett Foscanitól északkeletre átkeltünk a Milkovon. A Buzean torkolatától nyugatra erős orosz lovasság ellen nyomulást kísérelt meg. Visszavertük. Német és bolgár ezredek vállvetett küzdelemben rohammal elfoglalták Macin és Jijila makacsul védett helyiségeket. Eddig körülbelül 1000 foglyot és 10 gépfegyvert szállítottak be. Ezzel Dobrudzsát a Galac felé húzdó földnyelv kivételével, amelyen még orosz utóvédek védekeznek: megtisztítottuk az ellenségtől.

Macedóniai front.

Nincs különös esemény.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Nagyvárad közigazgatása.

Rádl Ödön emléke. — Az árvaszék a hadiárványokért.

Tegnap tartotta rendes havi ülését Nagyvárad város közigazgatási bizottsága, amelyen kegyelettel adóztak a bizottság elhunyt régi kiváló tagja: *Rádl Ödön* emlékének. Megválasztották továbbá az albizottság tagjait s a folyó ügyeket intézték el.

Az ülésen dr. *Cziffra Kálmán* főispán elnökölt; jelen voltak: *Rimler Károly* polgármester, *Lukács Ödön* főjegyző, *Németh István* kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Vasady Lajos* kir. tanfelügyelő, dr. *Thury Endre* kir. ügyész, dr. *Thury László* városi főügyész, dr. *Istvánffy István* városi árvaszéki elnök, *May Sándor* kir. főmérnök, dr. *Medvigy Gábor*, dr. *Thury Kálmán*, *Sulyok István*, dr. *Mihelffy Lajos*, dr. *Olasz Béla*, *Diósi Lajos*, *Molnár Imre* gazdasági felügyelő.

Dr. *Cziffra Kálmán* főispán, elnök az ülés megnyitása után megemlékezett *Rádl Ödön* elhunytáról. Szomorú kötelességet teljesít, mikor megemlékezik a bizottság nagy veszteségéről, mely *Rádl Ödön* elhunytáról megemlékezik. Elvesztettük halálával az objectív igazságot kereső férfit, kinak bölcs tanácsait, nagybecsű munkálkodását, amely évtizedekig megkönnyítette a bizottság működését, nélkülözni fogjuk. Indítványozza, hogy emléket és érdemeit a bizottság jegyzőkönyvében örökítse meg.

Üdvözli a bizottság új tagjait, s kéri munkásságukat.

A főispán indítványát egyhangulag elfogadták.

Ezután a polgármester havijelentését terjesztette elő a főjegyző, amelynek érdekesebb adatait a következőkben közöljük:

A közegészségügyi állapot december hónapban, az előbbi hónaphoz viszonyítva, kedvezőbb volt, bár a születések még mindig csökkentek.

A fertőző betegségek közül a kanyaró 35 helyi és 1 idegennel lépett fel, elhalt 1; a roneselő toroklob 14 esetben, köztük 1 idegen, fordult elő, 1 halálzással; a vörheny 19 esetben, köztük 1 idegen, 9 halálzással; a hasihagymáz 21 helybelinél, 5 halálzással és 6 idegennél, 1 halálzással fordult elő; a hólyagoshimlő 6 helybelinél lépett fel, 1 halálzással és 10 idegen, köztük 7 katoná. Hólyagoshimlőben 1 Mezőszakadaton fertőzött, 5 pedig a vidékről behozott élelmiszerekkel, vagy ruhával fertőzött; 3 idegen polgári egyén pedig már betegen jött be Nagyváradra Kövesegyházáról, Mezőszakadatról és Brádról.

A fertőző betegségek száma csökkent.

A járványkórházban 131 beteget, a gyermekórházban pedig 80 fekvő és 270 bejárt beteget gyógykezelték.

December hónapban Nagyváradon született 97 gyermek, elhalt 175 egyén.

A közbiztonsági állapot kedvezőtlen volt; lopás 286, csalás 18, sikkasztás 12, orgazdaság 6, zsarolás 3, árdrágítás vétsége 18, súlyos testisértés 1, könnyű testisértés 10 esetben fordult elő.

Kincstári adóban befolyt 59707 K, városi adóban 38199 K.

Kiadatott 31 új iparigazolvány, megszünt 7 iparüzlet.

A jelentést tudomásul vették.

Az árvaszék munkássága.

Dr. *Istvánffy István* árvaszéki elnök terjesztette elő ezután jelentését a városi árvaszék 1916. évi működéséről. A terjedelmes

jelentés teljes világot vet arra a nagy és eredményes buzgó munkára, amelyet az árvaszék általában, de különösen a hadbavonultak és a hadiárványok érdekében, fáradtságot nem ismerve, a hivatalos kötelesség határán túl is kifejtett. Az árvaszék ügyforgalma a rendesenél 20000-el több volt s ezt a nagy munkát az elnök 2 ülnökkel, 1 tiszteletbeli ülnökkel és 2 napidíjossal látta el. A hadiárványok örök hálára vannak kötelezve az árvaszék munkája által, amelyet érdekükben kifejtett.

Az árvaszék 1600 árvát tart nyilván, 571 hadiárva örökbe fogadását vitte keresztül s 867 hadiárvat törvényesített. Nagy buzgalommal igyekezett a közös háztartásban élőkkel a törvényes házasság kötését előmozdítani. 461 esetben az árvaszék vitte keresztül, hogy vadházasságban élők törvényes házasságot kötöttek az év folyamán s ezáltal a hadbavonult feleségét hozzájuttatta az államszegélyhez s így kettős eredményt ért el, erkölcsi szempontból egyrészt, másrészt a hitves részére a megélhetést biztosította.

Buzgó tevékenységével előmozdította továbbá az árvaszék a Hadikölesön jegyzést.

A bizottság, elnöklő főispán indítványára a jelentést örvendtes tudomással vették, s az árvaszék buzgóságáért jegyzőkönyvi hálás köszönetet szavaztak.

Megalakították ezután a közigazgatási bizottság kebelében működő albizottságokat.

A fegyelmi választmány az eddigiek mellett az elhalt *Rádl Ödön* helyett dr. *Taury Kálmán*;

a gyámügyi felelősségi küldöttségben az eddigiek mellett a lemondott dr. *Adorján Emil* helyett dr. *Olasz Bálát*;

a felszólamlási bizottságba *Rádl Ödön* helyett dr. *Thury Kálmán*;

a börtön felügyelő bizottságba *Rádl Ödön* helyett dr. *Thury Kálmán*;

az adóügyi bizottságba *Diósi Lajost* póttagnak;

a gazdasági albizottságba *Rádl Ödön* helyett *Miskolczy Barnát* választották be.

Balogh Döme felelősségét az ebmarási esetek elfojtására irányuló rendőri intézkedések elleni panasz tárgyában hozott polgármesteri végzés ellen, elutasították.

Néhány apróbb felelősség és gyógydíj elintézés után az ülés véget ért.

IV. Károly király első törvényei.

A hivatalos lap közli Károly király által elsőnek szentesített két törvényeiket. Az első, az 1916: XL. tc. az indemnitásról, a második, az 1916: XLI. tc. a külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok kivételes rendelkezéseinek meghosszabbításáról szól. A két törvényeikk élén, amelyeket Őfelsége december 30-án szentesített és amelyek az országos törvénytárban december 31-én hirdettek ki, a király következő címet használja: *Mi IV. Károly, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.* A szentesítésnek éjjel kellett történnie, mert a törvényeikk bécsi keltezéssel van ellátva, már pedig a király vonata december harmincadikán 11 órakor ért csak az osztrák fővárosba, s így éjjeli 11 és 12 óra között történhetett csak a szentesítés aláírása.

Félszázaddal ezelőtt.

Amnesztia Bihar megyében.

Bihar megyének sok szobás, nagy levéltára: olyan mint egy sok táblás temető, ahol egy nagy szerepet vitt megyének történelmi multja álmódik. A sok fiókos akta szekrény egy egy jeltelen sir, ahol fakult írásokat, rongyos szélű aktákat a feledés pókhálója vastagon fedett be.

Amint kutatunk az akták között a multak dicsőségeiben a jelen teljesült vágyaiban: a jövő reményeit keressük.

Hogy is volt? Koronáztunk, ünnepeltünk, szebb jövőt vártunk a szent korona legmagasztosabb kegyét sugározta: kegyelmet osztott akkor is.

Tisza Lajos főispán 1867 június 17-én Bihar megye rendes közgyűlésén jelentette, hogy a következő legmagasabb rendelet érkezett:

Miadazon ítéleteket, melyek Magyarországunknak és Társországainak bármely lakója ellen politikai vádak folytán, vagy sajtóvétségek miatt s mai napig hozattak, ugyszintén a hasonló okokból elrendelt vizsgálatokat is ezennel megszüntetjük. Az elítéltektől elkobzott javakat visszaadjuk s mindazoknak, kik hasonló okok miatt még külföldön tartózkodnak, az országba való szabad visszatekintést megengedjük; kiterjesztjük ezt azokra is, kik az alkotmány visszaállítása óta ezen szünetek meg az ország törvényei ellen törekedni; azonban az ország legszentebb érdekei követelik, hogy ezektől megkivánjuk, miszerint a koronás király iránti hűségükre és az ország törvényei iránti engedelmességre ünnepélyes ígérteket tegyenek.

Evéből illető hatóságaink a külföldön tartózkodókra nézve kellő utasításokkal látattak el.

Kelt Budán, 1867. évi június hó 9-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Andrassy Gyula s. k.

A gyűlésről felvett jegyzőkönyv feljegyzí, hogy a megye urai éljenzés nélkül megkötött esendben hallgatták meg a kegyelmet osztó rendeletet. A szívek, a lelkek elfogódtak, akkor váratlan volt, akkor nagyobb öröm volt, akkor nemzeti boldogság volt. Akkor... történelmi nevek is ragyogott rá *Szent István* koronájának kegyelmé.

Bihar megyében összesen ötvennégy személy kapott akkor királyi amnesztiát, neveket a gyűlés jegyzőkönyve nem említi.

Csak egyetlen egy név van megörökítve, a feledéstől megóva: a bihari szolgabíró: *Lakatos László* neve.

Azért volt elítélve, mert a császári katonai parancsnok német nyelvű levelének nem engedelmességet, el sem fogadta.

Ma nem ilyen eszelekedeteket bocsát meg a királyi kegyelem, ma nem ilyen eseményeket adunk át a feledésnek; a szent korona megbocsátó fénye azért csak melegítően árad, csak boldogságot oszt.

* **Házikosztot adok**, ebéd 4 koronás, Tóthné, Pál utca 32.

* **Köhögés**, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a *Farkas féle hurut szeletke*. Ára 1 kor. Kapható *Farkas István „Apolló”* drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

Fontos tanácskozások Vilmos császárnál.

Ferdinánd bolgár király a német főhadiszálláson.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) A Wolff ügynökség jelenti: Ferdinánd bolgár cár január 3-án a német főhadiszálláson tartózkodott, ahol Vilmos császárral fontos katonai megbeszéléseket folytatott.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Frigyes főherceg és Conrád báró Vilmos császárnál január 4-én fontos katonai tanácskozásokat folytattak. Vilmos császár ez alkalommal Frigyes főhercegnek a Pour le Mérite rendjelt a cserleivel ajándékozta.

Czernyn gróf utazásai.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Gróf Czernyn külügyminiszter tegnap Hoyos gróf társaságában a német főhadiszállásra utazott, hogy Vilmos császárnak bemutakozzék. A külügyminiszter innen Berlinbe fog menni, hogy a birodalmi kancellárral találkozhassék.

Nikolajevics idegbeteg.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból a pétervári távirati iroda jelenti: Nikolajevics Nikoláj az orosz hadsereg volt fővezére Tifliszben súlyos idegbajban megbetegedett.

Eltűnt egy oláh pénzsajtó.

Bratianu le akar mondani.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A román kormány felette nehéz helyzetben van, az ország pénzügyi helyzete aggasztó. A nép nem fizet adót s a sok vereségtől lesújtott lakosság a nagyszámban kibocsájtott papírpénzt nem akarja elfogadni. Bukarestből való menekülés alkalmával az egyik pénzsajtó eltűnt: a papírpénz értékét ez a körülmény is csökkenti. Széles rétegben tartja magát az a tudat, hogy az oláh kormány sokkal több papírpénzt nyomtatott, mint amennyi érfedezete van. Bratianu ismételten lemondott, de a király nem fogadta el.

Offenziva készül a tengeren.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) A Petit Journal jelentése szerint a szövetségesek a közel jövőben várható nagy és döntő tengeri offenzívára tesznek előkészületeket.

Az antant közölni fogja feltételeit.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelenti: A Wilsonnak küldendő válaszigjegyzék tartalmazni fogja az antant pontosan formulázott feltételeit.

Visszajönnek a magyarok Amerikából.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Amerikából, mint egy new-yorki távirat jelenti, a békekötés után igen nagy mértékű visszavándorlás várható Európába. A szakemberek véleménye szerint ez a visszavándorlás az ősz eszes eddigi tapasztalatait nagyon meghaladó mérvűket fog öltetni. Különösen magya-

rok, csetrákok és lengyelek, főképpen galicai lengyelek visszavándorlására lehet számítani. A németek visszavándorlása előreláthatólag kisebb lesz. Nincs semmi találat, ha azt állítjuk, hogy amely helyektől az egész lakosság meggyűlölt fog Európába visszavándorolni.

A görög király most sem engedelmeskedik.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: A görög király kihallgatáson fogadta a volt miniszterelnököt és hadvezéret. Mindjárt az a nézetet nyilvánították, hogy az antant ultimátumában közölt követelések nem teljesíthetők.

A cár és az oláh király az orosz főhadiszálláson.

A román királyi pár Kiebben fog lakni.

Az orosz főhadiszálláson nap nap után kinos jelenetek játszódnak le. Mintha különös balszerencse terjesztette volna ki fekete szárnyait az orosz főhadiszállás felett, a most folyamatban levő tanácskozások, bizalmas összejövetelek nemcsak kudarcokkal végződnek, hanem komoly zavarok megvált hintik el. Olyan helyről, ahol az orosz eseményekről mindig jól vannak értesülve, jelentik a következőket:

Ferdinánd román király és családjának pétervári utazásáról elterjedt hírek ebben az alakban nem feleltek meg a tényeknek, csak Bratianu és Diamandi oláh követ, aki annakidején Bukarestből, hol pétervári küldetésben tartózkodott, siettek Pétervárra, segítségért könyörögni az akkor ott tartózkodó cártól. A cár a segítséget megígérte, az oroszok exponáltak is magukat az oláhokért, azonban a cár kijelentette, hogy tájékozódni kíván a romániai eseményekről s tudni akarja, hogy mi s ki okozta a súlyos kudarcokat. Így történt azután, hogy a cár leutazott a főhadiszállásra, ahol már közel tízenkét nap óta tartózkodik, jelenlést tétetett magának a hadihelyzetről, miközben az a véleménye érelődött meg, — amiben az orosz hadvezetés is egyetértett — hogy Románia pusztán negyzási mániából, elbizakodottságból avatkozott bele a háborúba s rontotta meg a helyzetet.

Ekközben a cár rettentő haragra gerjedt és erőteljes kifejezéseket használva azt hangoztatta, hogy ez még sem járja, hogy minden mulasztásnak Oroszország adja meg az árát.

Igy történt, hogy az oláh királynak udvarias formában tudtára adták, hogy a cár látai őbírását. Erre Ferdinánd király — nem sejtve az előzményeket — mindjárt az egész családjával utra kelt és az orosz főhadiszállásra sietett. Itt azonban oly hűvös fogadtatásban részesült, amelyre legkevésbé sem számított. Rideg, kimért udvariassággal fogadták. A cár is roppant szertartásosnak mutatkozott, ami nála a rozskedv külső jele. Mikor azután szóba került a hadihelyzet, amelyet Szuvajev hadügyminiszter és Trepov miniszterelnök hoztak szóba, a cár türelmetlenül oda szólt az oláh királyhoz:

— A ti nyugtalanságtok rontott le mindent. Igazán kár volt versenyre kelnünk szent, nagy Oroszországgal...

Ferdinánd király és a királyné szabadkostak. Majd táviratilag odarendelték Bratianut, aki azután az ő ismert ravasz és csavart észjárásával valahogyan meggyűjtatta a cárt a környezetét. Azután szóba került az oláh királyi család tartózkodásának helye arra az esetre, ha Jász vára elesik. A főhadiszálláson tehát nem új főváros kereséséről volt szó, amint tévesen jelentették, hanem olyan oroszországi városról, ahova az oláh királyi család szükség esetén menekülhet. A jelen viszonyok között Kie vagy Moszkváról lehet csak szó, ellenben Pétervárról nem.

* Megfogyott szétől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehérítésére gyors és biztos hatású a *Harmatje-crème* és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi utca 7/B. Telefon 13-02.

Én meghalok a hazáért . . .

— József főherceg cikke. —

A cikk, mely alább következik, a budapesti újságírók most megjelent 1917. évi Almanakjának az előszava. Az írója: József királyi herceg. írta pedig valami egyszerű papíron, a milyen a harotéren éppen kapható és írta tintacseruzával. A királyi hercegtől olvastunk már sok szép vallomást a magyar katonáról, azonban egyet sem, mely jobban a szívünkhez férközött volna, mint ez a cikke. Megvan ebben minden a mi ahhoz kell, hogy maradandóan hasson: a ki írta, a mit írt és a hogyan megírta, mindez ily szerencsés találkozásban szinte elemi erővel kap meg bennünket. A hazájáért pusztuló magyar vitéznek nagyszerű apoteozisa ez az írás és intelem azok számára, a kik, mint a királyi herceg ugyanennek a cikknek az elején mondja — meggazdagodtak, a míg a vér folyt.

Még a fülében cseng egy haldeklő hősem szava . . . Lemberg alatt volt, iszonyu csata dult 1914 szeptember 9-én. A nap már leáldozott és az estakony bibora is eltűnt a füstös égről, csak a számtalan lángban álló major és falu világította meg a sűrű füstgomolyokba burkolt komor tájat. Horozanna wielka—Tatarinow—Rumno mind sietegő lángok martaléka! Huszonnyolc falut látok égni s mint a kazánban a ferró viz bugyborékolása, zugása, úgy szól az örületes puszka és számtalan géppuszka tüze, az ágyulövedékek üvöltve, visitva jönnek és irtózatos recsenéssel pukkadnak, a lárma pokoli, rettenetes, a sűrű sötét ég kísérteties pírrel bevonva akárcsak látnám a kaszást izzó kaszával az emberek ezreit az öldöklő eszközközött örült ganyhahotája közepette lekasználni. Mint az érett bura a kasza éle alatt, úgy dőlnek mindkét oldalon az ifju hősök sorai. Megvertük — megy vissza az orosz, ágyuit, foglyait kezeikben hagyva, viharzik az élje, mint a jégeső pocskol az orosz utóvéd puskagolyója — a halál vadul arat „éljen a király” — „éljen Magyarország!” s az orosz „urra urra” kiáltásai vegyülnek a Himnusz szívetlángító éimájába — „balsora, a kit régen tép, hozz reá vig esztendő!” — s a vad csatálárásban elhal a dal, egész belsőm remeg, gégém fojtogatja valami, hiszen ott közvetlenül előttem új orosz tartalékok roharnak, „urra-urra-urra” és átkok, szitkok, jajkiáltások, nyögés, hörgés meg a rémséges géppuszka és gyalogsági tűz, mind a vad kóztuzát környezi.

A középén ágyuk — ezekért folyik az örjéngő küzdelem — mely viharzó éljében nemul el. A miénk a falu! Horozanna wielka és csak csendes nyögés és egyes kiáltások „fűd a fejt, hogy meg ne sántuljon” vagyülnek a prüszkölő tűzvész sietegésébe, egyes lövések, rövid géppuska-barregés és ime heves orosz srapanaltűz hull az égő falu füstölő romjaira, az oroszok elhagyták a falut és most lövik, hogy mi ne mehessünk be. Háj, de két oldalt megkerélve üldözzük a visszavonulókat. A sötétben lovainkat jó darabra hátul hagyjuk és megyek törzsemmel a hullákkal a haldeklőkkel borított csatatéren előremomuló csapataimat követve tarlón és szárazon ut nélkül haladva. Egy égő erdősi lakásban orosz hullák sietegve sülnék s az égő test penetráns szaga tölti el a füstös levegőt, sorokban megégett pokrócokon a parázsban

fektésznek és főnek! Sebásültek voltak és már nagyrészt megszenesedtek a közelben megállunk s én egyedül egy erdőske sarkáig megyek, a hol fájdalmas nyögést hallok. Igen, ott fekszik valaki és kezeivel tördeli a bozót galyait. Odasietek.

— Ki az?

— Jaj Istenem, meghalok!

— Mi bajod, fiam?

— A fenséges ur?

— Igen, fiam. Maradj nyugton, futok és hozok segítséget, elviszünk a segítőhelyre!

Ütőerőt keresem, nincs!

— Ne tessék elmenni!

— Jaj Istenem, meghalok, egy szavam van még . . . tessék meghallgatni, míg beszélni tudok . . . ugyanis végem lesz hamar.

Letérdelve fejét karomra támasztom:

— Mit akarsz, fiam?

— Én meghalok . . . a hazáért . . . és . . . ez . . . boldoggá . . . tess! A fenséges ur pedig éljen a hazáért . . . és ne járjon ilyen golyózáporban, azzal hazánk nem segít, ha agyonlövük! . . . Jaj nekem, édes Istenem, de fázom, fenséges ur . . . ez az utolsó kérésem . . . de borzasztó ez a hideg, már a szívemet is megfogja! A jó Isten áldja meg a fenséges urat . . . a jó Isten . . . meghalok, én Istenem!

Megnehazedik teste — remeg és elnyújtózik, üreges szemmel kinyílnak, kialudt az élet fénye bennük — meghalt. Szemeit lezárom s lassan leteszem az élettelen szép fejét és köpenyével befödöm a hőst — megyek — de szava mindig a fülében cseng . . .

Fazekas István, a szegény földmives ott nyugszik a Polwart Kosarki-i erdőske sarkán. Hány ilyen nagy lélek költözött el ismeretlenül e nagy tusákban? Gyermeküket a legnagyobb ínségben hagyva?

Az éjféli ia elmúlt, mire a küzdelem lecsendesült, a szánitáson ledőlök egész törzsemmel — a dermesztően hideg éjszakában. Egy nagyobb hantra leteszem fejem és folyton hallom a haldeklő hörgő, ziháló hangját: — én meghalok a hazáért . . . — és mint egy ima fakad lelkem mélyéből:

„Ti otthon levőt, kik nem is sejtitek, hogy mi a háboru, gondoskodjatok hőseink özvegyeiről és árváiról!” . . .
Szent hazánkért!”

Délelőtti hivatalos idő a városházán.

Takarékoskodni kell a tüzelőanyaggal és a világítással.

A kormány legutóbbi rendeletei tulajdonképpen a minden téren keresztülvendő legnagyobb takarékoskodás betartására irányulnak.

Első sorban természetesen az élelmszerekkel való takarékoskodás a fő, de e mellett mindjárt a tüzelő és világító anyaggal való takarékoskodás kötelessége mindazoknak.

Takarékoskodni kell különösen a fával és a szénrel, mert különösen az utóbbi nagy mértékben igénybe veszi a háboru. Ezzel kapcsolatos a világítás, mert kevés a petroleum, a villanyvilágításhoz pedig sok

szén szükséges, tehát takarékoskodni kell a villanymal.

A miniszter legújabb rendelete a közhivataloknál követendő legnagyobb takarékoskodásra kötelezi a hatóságokat és hivatalvezetőket s a délelőtti és délutáni hivatalos órák helyett az egyfolytában való hivatalos órák behozatalát rendeli el.

A miniszter rendelete megérkezett Nagyvárad városához is.

A városi közigazgatásban a délelőtti egyfolytában való hivatalos órá, tagadhatatlanul a közönség hátrányával jár. Normális időben helytelenítjük is a városi közigazgatási hivatalokban a délelőtti hivatalos órá beosztást, mert a közönség túlyomó része délelőtti más megélhetési teendőkkel annyira el van foglalva, hogy csak délután jut ideje, hogy a városházán elvégezze ügyes bajos dolgát. Azon pedig már túl vagyunk talán még a városházán is, hogy a közönség van a hivatalokért.

Tekintettel azonban a mostani rendkívüli körülményekre, helyes, ha behozzák az egyfolytában való hivatalos időt.

A miniszter rendeletével tegnap foglalkozott Nagyvárad város tanácsa.

A tanács tagok túlyomó része helyeselte is a délelőtti hivatalos órá behozatalát, mert ez által a város tetemes fűtési és világítási költséget takarítana meg, azonban egyelőre meghagyták a jelenlegi rendszert, tekintettel a nagymértékben felhalmozódott teendőkre.

A határozat még nem végleges, s még újabb megbeszélést folytat az ügyben a városi tanács.

Kávéházak katasztrófa előtt.

Nem a tizenegy órai zárás az oka annak, hogy a nagyvárad kávéházak katasztrófa előtt állanak. Ez az utolsó láncszeme annak a háborus nyomorúságnak a mely lassan megfojtja őket, mert sok tejet, sok vaját, sok szénét és sok villanyt fogyasztottak s a spórolás egyértelmű az ő pusztulásukkal. A legnagyobb fogyasztókat éri legjobban a miniszteri intézkedés és Kürthy báró minden rendszabálya. Ez már a katasztrófa.

Délután alig lézeng valaki a kávéházakban. Mit is csináljon ott? nincs kávé, nincs tej, a tea nem kell, nincs kakaó, nincs csokoládé s néha van vaj, kevés. Esta színházba megy minden teremtet lélek, akinek fejét nagyon szoritja a való lét és a háborus kín. Ha onnan kijön, mehet haza, mert tizenegy az órá. Mulatóhelyre se mehet, ott is zárnak, sőt némsokára bezárnak, ami egyetlen jó az egész háboruban. Kiszáradnak a lelki mossarak a bumsztik.

És, amint hírlik, 15 től kezdve nem lesz fekete kávé sem a kávéházakban, valutának érdekében tilos a kávébehozatal. Maradnak még az italok: pezsgő, likőrök. Hja, ma nem lehet ám úgy csinálni, mint régen, hogy ha nincs pénz, akkor gyere hitel. Ma kávépénzre megy a vásár s aki előre nem gondoskodott áruval, az be se tudja szerezni az italt. Előtt nagy pincéket tartottak a kávéosok, ma kis helyen is elfér a készletük. Akinek volt 20—30.000 koronája azt italba fektette s jól járt. Akinek nem volt pénze, az lesheti a napot. A pezsgő 4 korona 50 volt régen, ma 10 ko

rona s akkor is nehezen jön, adják pedig 16 koronáért. Olyan drága minden, úgy emelkedik az ára miadennek, hogy egy vendég így szól a pincérhez:

— Mit adjon? Adjon nekem egy emelést.

Van kávéház, amelyikben nincs más, csak világítás, de ez aztán fényes.

Ez is megszűnik lassan, nem lesz ki nek felgyújtani a kolibriágit. A kávések lassan rájönnek, hogy a háború most már nem üzlet, hanem a legszomorubb kötelesség: fel kell áldozni a sok lángot s le kell mondani mindenről. S ami a legszomorubb, haza kell menni tizenegy órakor, s ha az asszony kérdi, nem lehet mondani:

— Ki vagyok fáradva, lelkem, sokat dolgoztam.

Az asszony is tudja, hogy nincs munka a 11 órakor fájtónt. Nem lehet kimaradni, Nem lehet lumpolni. Csakugyan ideje, hogy béke legyen.

Hogyan jutunk petroliumhoz?

Lukács Ödön főjegyző a petrolium forgalombahozatalára vonatkozólag a következő értekezéseket adta ki:

A múlt évi december hó 4 én kibocsátott hirdetményemben foglalt rendelkezés megismétléseképpen kötelezem a petrolium árusításával foglalkozó kereskedőket, hogy a petrolium készletüket a megérkezés, vagy az átvételől számított 6 (hat) óra alatt a város közeli elvezési ügyosztályához írásban jelentsek be.

Aki e rendelkezésemet elaget nem tesz köhágást követ el és a 4207—1916. M. E. számú kormányrendelet 15. szakasza, illetve az 1914. L. te 9. és 17. szakaszai alapján két hónapig terjedhető elszárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújítani, s ezenkívül a 3044—1916. M. E. számú rendelet 9. szakasza értelmében készletének igénybevételére és a további árusítástól való eltiltása iránt is intézkedni fogok.

Figyelmeztetem a petrolium árusításával foglalkozó nagy- és kiskereskedőket, hogy a birtokukban levő és a részükre még kiutalható petroliumot további intézkedéseimig, vagyis míg erre vonatkozó külön hirdetményben nem rendelkezem, — nem árusíthatják.

Tudatom a petrolium árusításával megbízott kereskedőkkel, hogy a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter ur 33120—1916. sz. rendelete alapján 1917 január hó 1 től kezdődőleg petroliumot csupán Nagyvárad város közeli elvezési ügyosztálya által kiadott, számmal, az ügyosztály pecsétjével és a tulajdonos nevével ellátott petroliumjegy felmutatói részére lehet kiszolgáltatni.

A havonként kiszolgáltatható mennyiséget a rendelkezésre álló készlet számbavételével esetenként fogom meghatározni s hirdetmény útján közölni. A petrolium kiszolgáltatása alkalmával a petroliumjegyek a megfelelő hónapra szóló része átlyukasztandó s a kereskedő pecsétjével lebélyeszendő.

Figyelmeztetem a petrolium árusításával megbízott kereskedőket arra, hogy a petroliumot csupán a megszabott mennyiségben, tehát nagyban egyáltalában nem és kizárólag a petroliumjegyet felmutató nagyvárad lakosok számára szolgáltatathatják ki a maximális áránál nem magasabb áron.

Az a kereskedő aki a maximális áránál drágábban, vagy a megszabott mennyiségben, vagy nem nagyvárad lakos a petro-

liumjegy nélkül szolgáltatná ki a petroliumot, nemcsak az elárutási jogát veszti el, hanem köhágást követ el és az 5600/1914 B. M. számú rendelet alapján két hónapig terjedhető eljárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Nagyvárad, 1917 január hó 4 éa.

Lukács Ödön,
polgármester helyettes.

HIREK

*** Balás Elemér jubileuma.** Febr. 7 én jelenik meg a törvényszék elnöke előtt a törvényszék bírói testülete, tisztviselői és kezelő személyzete, hogy üdvözöljék 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából a törvényszéki elnököt Ember Gáza tanácselnök tolmácsolja a megjelenők érzéseit, a királyi ügyészség nevében Thury Endre dr. ügyész beszél, míg az ügyvédi kamara Thury Kálmán dr. elnök vezetésével ad kifejezést érzelmeinek. Ez ünnepségre a törvényszék területén levő összes vidéki járásbírószéket meghívják.

*** A Kath. Népszövetség vetítő estéje.** Vasárnap, a hó 7 én a Kath. Népszövetség a Kath. Kőr Szent László termében vetítő estélyt rendez. Szerbiai hadjáratainkról, a világháborúnak erről a rák nézve olyan fontos részleteiről fog előadást tartani Horváth István tanítóképzési tanár. Az előadást, mely délután 5 órakor kezdődik, pompás színes vetített képek fogják illusztrálni.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli: A király a katonai érdemkereszt hadiékítményes 3. osztályával tüntette ki repülői működésben vitész magatartása elismeréséül Mészáros Sándor 4. honvéd gy. e. bel. tart. hadnagyot, ujlág legfelső díszes elismerésben részesítette Vártesi Béla 37. gy. e. bel. tart. hadnagyot, legfelső díszes elismeréssel tüntette ki. Farkas József és Orley László 37. gy. e. bel. tart. hadnagyokat.

*** Közös áldozás.** Az Urak Mária-kongregációja szombaton reggel 8 órakor tartja közös áldozását Jézus szent neve tiszteletére a Szent László plebánia templomban.

*** A szinügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város szinügyi bizottsága hétfőn, január 8 án délután 5 órakor a városházán ülést tart.

*** Hadikölcsonjegyzések.** A „Nagyvárad kerékedelmi és Forgalmibank r. t.”-nél az V. hadikölcsonra eddig a következő jegyzések történtek: Markovits Testvérek 52000, Soursfeld Adolf r. t. részjegyzése 50000, Rothbart Bernát 10000, dr. Friedländer Samuel 10000, Friedländer Herman 10000, S. S. E. 10000, dr. Tóth Ferenc 10000, Friedländer Ernő 6000, Schwartz Erzsébet 5000, Ifj. Weisz József 5000, Danka Károly 5000, M. A. 5000, Ifj. Klain Samuel 5000, Ifj. Varga László 4500, Friedländer Ernő 4000, Roth Gyula 4000, korona, Kálmán Sarolta 2000 korona, Weisz Mór 2000, dr. Friedl János 2000, Labovits Hugó 2000, Izsák Adél 2000, Hartmann Károl 2000, Meisels Jakab 1000, Fuchs Bóza 1000, Fischer Herman 1000, Margitai Samu 1000, Weintraub Mór 1000, Birán Antal 1000. Szentesi úr forg. r. t. 1000, özv. Amigó Mór 1000, Több kisebb jegyzés 28000, Saját intézete részére 20000 K, mellyel az összjegyzése 100000 koronára emelkedik.

*** Friss ementhali sajt a városi üzletben.** Tudatom a város közönségével, hogy friss svájci ementhali sajt érkezett, melynek elárutását a közeli elvezési ügyosztály a Szent László-téren levő hatósági fűszerüzletben kilogrammonként 10 korona 50 filléres árban január 5-én kezdi meg. Egy-egy család a lisztkönyv, vagy élelmiszer utalvány felmutatása mellett egy óra csak egynegyed kilogrammra tarthat igényt. Nagyvárad, 1917 január hó 4-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

*** Ha nincs szivar, adjunk pénzt hőseinknek.** Említettük, hogy a 37. gyalogezred Wolhyniában küzdő csapatai szükkölködnek a dohány neműekben. Felhívtuk a közönséget, hogy derék fiaink részére a polgármesteri hivatalnál dohányt, szivart, vagy cigarettát adakozzanak. Illusztrálja a mostani dohány ingyért, hogy dacára a lapokban megjelent felhívásnak, tegnap estig egy darab cigarettát sem érkezett a polgármesteri hivatalhoz. Valószínűleg azért, mert nincs a közönségnek készlete. Kérjük a nemes szívű embereket, hogy dohány helyett pénz adományokat juttasson a célra a polgármesteri hivatalhoz, ahol találunk módot arra, hogy az adományokon dohányneműeket szerezzenek be s azt eljuttassák az értünk harcoló testvéreinkhez.

*** Képezze ki a város énekesnőnek.** Mándoki Gizella gépirónő és a Cion templom énekesnője kérvényt adott be a városi tanácsnak, hogy adjon neki ösztöndíjat énekesnője kiképzésére. Ez összeget a folyamodó többre teszi, mint amennyit Tibor Ernő kapott, 220 koronára. A város, amelynek költségvetése 35 százalék közköltömbelést fog hozni, ma aligha van abban a helyzetben, hogy az énekesnő számát szaporítsa évi 2640 korona ösztöndíjjal, vagy kevesebb is. Nagy és fiatal tehetségek kiképzésénél a város felléphet segítőként a rendszer időkben, de közepes és idején túl levő képességek kifejlesztése nem nehezedhetik a köz rovására. A kisasszony, akinek minapi első szereplése kellemetlen nyomokat hagyott maga után, az „ilyen közönség”-hez nem fordulhat ilyen kérelemmel, mert hiszen itt van előttünk Vajnovszky Vilma, egy igazi szubrett-tehetség s van más kitűnő színpadi talentum, de egy se szorongatja a várost most, mert tudja, hogy pénzügyi helyzete ezt a fényűzést nem engedi meg, hogy színésznőjelölteket támogasson. *Inter arme sibent musae*, hát még a muzsák közt is az utolsó miért ne hallgata, mikor 35 százalék közköltömbelést vár rájuk.

*** Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt Bahl Ernő temetése. A Polköltömbelési gyászhatárnál megjelentek a kartársak, a városi katonai ügyosztály tisztikara Elemér Farsac tanácsos vezetés alatt, ottan voltak a m. kir. posta és távírda tisztviselői, számos jóbarát, a család nagy részének tagjai. A gyászszertartást Imrik S. Zoltán tb. kanonok végezte segédlettel, a mely után feltették a díszes ércokoporsót a négyes fogatú üveg díszkosztra és az impozáns gyászmenet az olasz plebánia templomba vonult, a hol ünnepélyes gyászmenet tartottak. A gyászmenet végzetével az olasz temetőbe vittek az elhunytat, a hol a családi sírcsopót örök nyugalomra helyezték. A család, a rokonok és a katonai ügyosztály díszes koszorúkat helyeztek az elhunyt ravatalára. — A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata a legnagyobb pontossággal és figyelemmel rendezte.

A 18 évesek sorozása.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Budapest utcáin holnap hirdetmény fog megjelenni, amely elrendeli az 1899. évben születettek összeírását és jelentkezését. Ezeknek sorozása január 29-től február 12-ig fog megtörténni.

* **Félnyelvkor kezdődnek az előadások.** Felszólamlásunknak meg volt az eredménye, a színház vezetősége holnap-tól kezdve az előadások kezdetét fél 8-ra tette. Orvendünk ennek, mert a színházban a közönség érdeke az első s nem a hatóságok kényelme vagy a kávéházak fogyasszása. A hatóság szabályozza a mozi, ne a színházat, amely ma kulturázúságlet.

* **A lisztkönyv tolvaja.** Tegnap délután a Kossuth utcán nagy tömeg üldözött egy subancot. Mindsaddig, míg elfogták, senki sem tudta, miért kergetik a fickót. Míg or kézre került, a tömegből kiugrott egy hadiözeveg s jól össze vissza pofozta, azután kezéből kivett egy lisztkönyvet.

— Ezt siaria ellopni a gazember.

A „gazember“ még néhány pofont kapott s utnak eredt. A tömegben sokáig magyarázták az esetet, hogy a legnagyobb értékű könyvet, a lisztkönyvet akarta az élmes fia a szegény asszonytól elragadni.

* **A cipőkészítő-tanfolyam kérelme.** A Katholikus Névvéd Egyesület által rendezett cipőkészítő tanfolyam tegnap délután tartotta második előadását és már ekkor kitűnt, hogy a tanfolyamnak sürgősen egy-két varrógépre lenne szüksége. Tekintve a jótékony célt, az egyesület ez uton fordul a közönséghez azzal a kérelemmel, hogy a tanfolyam idejére kölcsön kapjon egy két varrógépet, még pedig vagy ingyen, vagy pedig mérsékelt használati díj fejében. A varrógép elszállításának költségeit a Névvéd Egyesület készségesen vállalja.

* **Erkölcserendészeti razzia.** — Most, hogy a zárórást megrovidítették, jogosan tartott a rendőrség attól, hogy lesznek, akik a rendezést kijáratják, vagyis a mulatságot a kávéház után valamely magánlakásban folytatják. Éppen ezért tegnap éjszaka a záróra után a rendőrségtörzsek és rendőrtisztek razziát tartottak. A razzia eredményel járt, több pircért, sőt pincérnöket találtak, akik magánlakásukban rendeztek mulatságot gavallérjaikkal. A pincéreket pincérnöket és artistanöket, akik a rendezést áthágták, elféltették a rendőrségre, azonban igazolás után az badeu bocsátották őket. Az eljárás természetesen megindult ellenük.

* **Betegh Miklós kormánybiztos az erdélyi visszatelepítésről.** Marosvásárhelyről írják: *Betegh Miklós* erdélyi kormánybiztos a *Székely Napló* munkatársa előtt így nyilatkozott a menekültek visszatelepítéséről és a közéletméréséről:

— Amióta felszabadultak az erdélyi területek az ellenséges invázió alól, azóta szakadallalul visszatelepítésen dolgozunk. Eddig övezetesen tizen négy vissza lakóhelyre és még százötvenet kell visszatéltetniük. A hatóságok elkövetnek mindent, hogy a menekültek maradjanak hazájukban. Neműnk is az a legelső és legfontosabb célunk, hogy a sokat szenvedett emberek egyszer már idejüket mellett melegebbesítsék. Mibelyt ismét rendelkezésükre állanak majd a szükséges eszközök, szellemi folytatólagjuk a megkezdett visszatelepítési munkát. A

közönség és az illetékes tényezők elkövetnek minden lehetőt, hogy a még lakóhelyeikre vissza nem térhető személyek — a lehetőség szerint — ne szenvedjenek hiányt. Egyes helyeken a polgári munka részben visszatért régi medrébe. Az ellenséges uralom nyomai még itt ott alaposan meglátaszanak. Természetes, ezeknek a nyomoknak az eltakarítása nem megy olyan simán. Ma mindenütt sok a tennivaló, sokat kell dolgozni és így egyszerre nem is lehet mindent elvégezni. A legfontosabb élelmicikkekről gondoskodás történt. Ezen a téren nem fenyeget veszély. Tüzelőanyag is van bőven.

* **Az oláh petroleumforrások szétrombolása.** A Frankfurter Zeitung hosszabb, részletes tudósítást közöl az oláh petroleum területen az oláhok által okozott pusztításokról. A földfeletti lerombolt művek értéke meghaladja a 200 millió frankot, ehhez jön még azokban az üzemszünetelésből eredő kár és a földalatti berendezések helyreállításának ma még nehezen megállapítható költségei. A földalatti berendezésekből a nyersolaj források felé épített 15 méter magas fatornyok tulayomó részét felégették vagy romhadóttették és csak az amerikai vállalatok vastornyai maradtak sértetlenek, miután robbantásba idő nem volt. Az összes gépházakat felgyújtották, a darukat és gépeket összerombolták és valamennyi elajrtály felrobbantásához megtették az előkészületeket, azonban csak néhányat sikerült feltöbbszteni. A földalatti berendezések annyira töntrmentek, hogy üzembhelyezésük hetekbe fog tartani és az angol szakközvegek, akik a rombolás munkáját végezték, igazán alaposan jártak el. Természetes azonban, hogy a nagy sietőség mellett, amellyel el kellett járniok, nem sikerült mindent megrongálni, így Balcóban és Moreniben több petroleumforrás teljes üzembképes állapotban maradt. A megrongált források tulayomó része is, legalább is a két említett helyen, rövidesen üzembképes lesz.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függyöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS
kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműjében
Nagyvárad.
Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14-69.

Két 4 polgárit végzett leány kezdő írócai vagy hasonló állást keres. Cim a kiadóban.

x **Felcsokkirtó NOKIN** biztos szar. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Bélcsony-ut 7/B.

Cukorka eladás. Aszódi Mihály üzletelen. Füzlet Kossuth-utca Sas palota. Fick: Csokkirtó Király Rákóczi-ut. Pozsony, Borok herceg Windiregházt teka pincéből. Ardréryi Arad, Domay Arad és Paluayai Pozsony mind nemes fajú borok. Fries délygümölcs, dió, malagaszóó. krach mandula gardinetnek. Fries szalancukorka, összes 16-tesz likörök, szilvórium, rum, seprő és törkölyjálinskék Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszódi 8 féle zamatu

pörköltkávét készen darálva. Kugler Gerbeaud bonbonok főraktára. Füzlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

Legujabb táviratok.

Kossuth Lajos Tóder beteg.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Kossuth Lajos fia, Kossuth Lajos Tóder, aki az olasz háboru kitörésekor Olaszországban maradt, kerülő uton levelet írt egy budapesti ismerősének. A levélben közli, hogy súlyos beteg, úgy hogy már hosszabb idő óta a hivatalát sem tudja ellátni. Svájcban szeretne gyógyulást keresni.

Minisztertanács.

Budapest, január 3. (Saját tudósítónktól.) Tegnap délután 5 órakor gróf Tisza István elnöksége alatt minisztertanács volt, amelyen báró Kürthy Lajos is részt vett.

Bánffy Miklós belső titkos tanácsos.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) A király gróf Bánffy Miklóst valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

Amnesztia a cseh hazaszerülőknek.

Budapest, január 4. (Saját tudósítónktól.) Bécsből félhivatalosan jelentik: Károly király és császár Kramarz Károly és társainak amnesztiát adott. A halálraítélt Kramarz büntetését 15 évi szigorított fegyházra változtatta, Rosia Alas 10 évi, Cervinka Vince és Zamaral Jorseh 6-6 évi szigorított fegyházat fognak kitölteni.

SZINHÁZ.

Heti műsori

Pénteken: Künn a bárány, benn a farkas.

Szombst délután: Névtelen asszony.

Szombat este: Három a kislány.

Vasárnap délután: Doktor ur.

Künn a bárány, benn a farkas.

Földes Imre kitűnő vigjátéka: Künn a bárány — benn a farkas egyike azoknak a kitűnő szinpadai alkotásoknak, amelyek dialektikája már magában véve oly művészi ötletes, hogy színparkzó éleci beragyogják derüvel az egész darabot. A künn a bárány — benn a farkas bemutatója biztosított volt arranzve is, hogy Földes Imre zsenialitásának és ötletességének minden parányát érvényre juttatják, a szereplők, akiknek sorából Polgár Mariska, Tóth Elek és T. Pogány Janka jutnak elsőrendű szerepekhez akik mellett azonban nagy gárda adja megfelelő keretet, mert hiszen a Künn a bárány — benn a farkas technikai felépítésének egyik eredetisége, hogy tizenkét hölgy és csak egyetlen férfi szerepel a darabban, amelyet mai előadásán bizonyára sokan megnéznének azok közül, akiknek erre a bemutató napjaiban nem volt alkalmuk.

VIGADÓ mozgó-színház	Pénteken
	Halálra ítélve dráma 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepponon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.	

URANIA mozgó-színház

Pénteken
Vincze kisasszony
vigjáték 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó-színház

Pénteken
Lóha világ
dráma 4 fel.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órákor és hétköznapokon 5-kor.

KÖZGAZDASÁG

Vásári árjegyzék:

	Árak	Forgalom
Tiszta buza	K 41.50	mm.
Rozs	" 33.50	"
Árpa	" 33.	"
Zab	" 40.	"
Tengeri	" 30.	"
Burgonya	" 26.	"
Borsó	" 1.40	"
Lencse	" 1.40	"
Bab	" 76.	"
Koleskása	" 2.00	"

Liszt.

	Árak	Forgalom
Láng	K 1.06	
Zsemlye	" 70.	
Fehér kenyér	" 54.	
Barna kenyér	" 50.	

Takarmányféle.

Széna fuvarral 100 kg. ként	K 30-36	
Szalma	" 12-14	
Alom szalma fuvarral 100 kgként	"	
Zsupszalma	"	
Lucerna v. lóhere	" 32-40	

Tüzifa.

Bükk ürkm. fuvarral	K 29	
Tölgy	" 29	
Cser	" 31	

Vegyések.

Marhahus I. osztályu	K 8-7.80	
Ó bor literje	" 6	
Uj bor	" 4	
Szilvapalinka literje	" 8.10	
Szesz literje	" 8-10	
Mész mm. kint	" 26.30	
Dió kg. ként	"	
Szalonna kg. ként	" 9.60	
Vereshagyma	" 0.85	
Fokhagyma	" 5-6	
Barna kenyér	" 0.25	
Szalonna, nyers friss	" 9.60	

Jóságok. — Szarvasmarhaféle:

	Árak K-ban	Forgalom
II. oszt. jármosókor	3000-6000	8 drb
III. " " "	2000-3000	18 "
Vágómarha élősúly kilója	4.00-4.50	60 "
Féjőstehén	800-2600	46 "
Vágótehén kgként	3.50-4	30 "
1 éves üszörborju	600-800	14 "
" ökrörborju	400-800	20 "
Veres borju kgként	3-3.20	6 "
Birka és kecske	220	56 "
Bárány párja	200	"

Lovak:

1 pár kocsió	K 3000-6000	
1 " igasló I. oszt.	" 2000-4000	
1 " " II. "	" 1600-3000	
1 " " III. "	" 800-2000	
1 drb 1 éves esikó	" 400-800	

Forgalom volt 84.

Sertések élősúly kilója:

Malac párja	K 220-640
1 éves sertések párja	" 400-700
2 " " "	" 500-800
1 drb hasas knca	" 600-1000

Falkássertések:

Forgalom sertésekből: Süldő	9 drb
Hízott 240-300 kgr.	K 6.80 10 "
Félhízott 100-160	drb 22 " 6. 16 "
Vegyeskönnyü	" 8. 22 "
Malacféle	" 4 "
1 és 2 évesek	52 "
Tenyészokcák	4 "

90 kilón felüli hízott sertéseknél a vételár páronként 45 kiló élet és 4 százalék levonása mellett fizetendő.

Az újév ünnepe miatt a jószágokból kevés felhajtás és általában gyenge vásár volt.

NYILTTÉR.

Heti árjegyzék:

China ezüst kenyér kosár	4 K
China ezüst cukor tartó	4 K
China ezüst vaj tartó	4 K
China ezüst cukor kosár	4 K
China ezüst dohányozó készlet	4 K
Vizes készlet 6 személyre	4 K
Boros készlet 6 személyre	4 K
Likőrös készlet 6 személyre	4 K
Sörös készlet 6 személyre	4 K
Tészta készlet 6 személyre	4 K
Befőttes készlet 6 személyre	4 K
Teás készlet aranyozással 6 személyre	12 K
Kávés készlet aranyozással 6 személyre	12 K
Mocca készlet aranyozással 6 személyre	12 K
Mosdó készlet fayence	10 K
Fűszer készlet állványval.	10 K
Cigaretta ezüst készlet	10 K
Ebédő készlet aranyozással 6 személyre	30 K

Évőszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Répkerepezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** | Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

A koronázás leg részletesebb felvétele.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

A mai előadáson

Öfelsége

IV. Károly

és

Zita királynő

koronázási ünnepsége, I-ső rész bemutatása folyó hó 2-től, folyó hó 8-ig bezárólag, a II ik rész folyó hó 9-től folyó hó 15-ig bezárólag, ezeken az előadásokon csak az 5 órás első előadásokon van kedvezmény, katona- és gyermekjegy, a többi előadásokon kedvezményes vagy szabadjegy nem adatik ki.

Ezenkívül

Halálra ítélve.

Dráma 4 felvonásban.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet V-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1917 január 1-én V-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első évtársulat, — dacára a háboru okozta nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel zárult.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti **20 fillér** befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget a reájuk eső nyereséggel megkapják.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Vas és rézágak

afrik és lőszormatracok, **amerikai és sodrony-ágybetétek**: összehajtós ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

valójában.

Fűzőket a legelő divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgigeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Az Erzsébetligeten lévő

4 ujj földszintes

házban két és három szobás lakások kiadó.

(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó ház mesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Eladó olesón 500.000 darab tégl. Értekezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibank részvény társaságnál Rimanóczy-utca 6.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai

„Adria“ R. T. Nagyváradon.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értesítjük a város t. Villamos vasalók, közönségét, hogy a „ főzőedények, legújabb rendszerű „ tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, $\frac{1}{2}$ wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelőtelefonja

55.

főszerelő telefonja
55.